

Prosedyreanbefaling for vurdering av voldsrisiko i akutt- og allmennpsykiatrien

Selv om de aller fleste psykiatriske pasienter ikke har mer voldsatferd enn gjennomsnittsbefolkningen, er det en viss statistisk overhyppighet av vold blant psykiatriske pasienter. Det er derfor viktig å være oppmerksom på risiko for dette i pasientvurdering og behandling, på samme måte som det også bør være en eksplisitt vurdering av muligheten for suicidalhandlinger.

Det viktigste i vurdering av voldsrisiko har alltid vært en kombinasjon av klinisk skjønn og sunn fornuft. Imidlertid har tidligere forskning vist at det kliniske skjønn i en del tilfeller ikke strakk til for en god vurdering av voldsrisiko. Dette ledet til utvikling av sjekklister til hjelp for den kliniske vurderingen. Ved bruk av sjekklister blir man alltid minnet på forskjellige hovedfaktorer i bedømmingen, som selv dyktige klinikere kan forledes til å glemme, og som uerfarne føler seg usikre overfor. De tidligere utarbeidede sjekklister har vært brukt i sikkerhets- og rettspsykiatri, og har vært en god hjelp for det totale kliniske skjønn der. De har imidlertid vært altfor tidkrevende til allmenn bruk i akutt- og allmennpsykiatri.

V-RISK-10 (Voldsrisiko sjekklister-10) er et kortredskap som er egnet til å brukes i akutt- og allmennpsykiatrien med det store pasienttall og den hurtige pasient gjennomstrømmingen det er der. Det er ikke mer tidkrevende enn at det kan brukes som screening for alle pasienter. Subsidiært kan det brukes som hjelp for det kliniske skjønn ved tilfeller med usikkerhet. Redskapet er ingen "test" eller "laboratorieprøve" på voldsrisiko, men en nyttig hjelp for den kliniske vurderingen.

Prosedyreanbefalinger vil måtte variere for forskjellige typer enheter/døgnavdelinger/poliklinikker i akutt-, allmenn- samt sikkerhets- og rettspsykiatri.

Det bør imidlertid være en felles prosedyre som gjelder for hele avdelingen/enheten.

Ut fra erfaringer som hittil er gjort under utprøvinger i akuttpsykiatriske døgnavdelinger, anbefales følgende:

Det gjøres en vurdering av voldsrisiko ved innleggelsen for alle pasienter. Dette følges opp under oppholdet med registrering av eventuelle voldsepisoder, og også registrering av nye opplysninger om tidligere forhold til aggresjon og vold.

Ved utskrivning gjøres en oppdatert vurdering som også nedtegnes i epikrisen, slik at vurderingene ved dette kommuniseres til neste ledd i behandlingsskjeden.

Underveis i prosessen gjelder: Ved antatt høy eller mer moderat forhøyet voldsrisiko vurderes gjennomført en mer grundig/utvidet vurdering av voldsrisiko, samt vurdering/planlegging og eventuelt igangsetting av tiltak for håndtering av denne. Det er også viktig å vurdere eventuell kommunikasjon av vurdering av voldsrisiko og plan for håndtering av denne til faglige samarbeidspartnere, eventuelt neste ledd i behandlingsskjeden.

Ved behov konsulteres klinikere med spesiell kompetanse i vurdering og håndtering av voldsrisiko.